

SZKODNIKI występujące na pigwowcu japońskim

Dr Małgorzata Sekrecka, dr Wojciech Piotrowski

Instytut Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach

Pigwowce (*Chaenomeles* sp.) to krzewy należące do rodziny różowatych (Rosaceae). Uprawiane są głównie w centralnych, wschodnich i południowo-zachodnich Chinach, a także w innych rejonach Azji. W Polsce nasadzenia pigwowca należą do upraw niszowych. Spośród różnych gatunków największą popularnością cieszy się pigwowiec japoński (*Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. ex Spach.), pigwowiec chiński (*Pseudocydonia sinensis*) oraz mieszańcowy pigwowiec pośredni *Chaenomeles* × *superba* (Frafm) Rehder.).

Z uwagi na swe walory dekoracyjne pigwowce są chętnie sadzone w ogrodach oraz na rabatach miejskich, gdzie w okresie kwitnienia zachwycają różnorodną barwą kwiatów. Dobrze nadają się do formowania żywopłotów. Owoce pigwowca są bardzo cenne pod względem prozdrowotnym. Zawierają duże ilości estrów, alkoholi i związków eterycznych, co sprawia, że są bardzo aromatyczne. Ponadto dzięki dużej zawartości antyoksydantów wykazują działanie przeciwzapalne oraz przeciwbakteryjne. W stanie surowym owoce pigwowca nie nadają się do bezpośredniego spożycia, są bowiem twarde, bardzo kwaśne i cierpkie. Natomiast stanowią cenny surowiec w przetwórstwie, wykorzystywany m.in. na nalewki, jako dodatek do dżemów, galaretek oraz soków.

Pigwowce uważa się za rośliny o dużej tolerancji zarówno na niekorzystne warunki środowiskowe, jak i na agrofagi. W praktyce nie oznacza to jednak, że pigwowiec nie może być narażony na różne choroby i szkodniki, których obecność wpływa na zdrowotność roślin oraz wielkość i jakość plonu. Z tego względu w Instytucie Ogrodnictwa

Zatokowe wgryzy na brzegach blaszki liściowej. Objawy żerowania nalsciaków

Szkodnik	Objawy żerowania
Uszkodzenia na liściach, pędach, kwiatach	
gąsienice zwojki różoweczki	zwinęte wierzchołkowe liście
gąsienice kuprówki rudnicy	starsze gąsienice powodują głębokie wżery na liściach, pąkach i kwiatach; na krzewach widoczne silnie splecione przędzą liście (tzw. gniazda); młode osobniki wylęgłe latem wyjadają skórkę i miękisz
chrząszcze nalsciaków	niewielkie, zatokowe wgryzy w brzeżnej części liści
chrząszcze ogrodniczy niszczylistki	wygryzione dziury na brzegu blaszki liściowej lub w jej środku
chrząszcze łąnochy pobrzecz	wyjedzone słupki i pręciki w kwiatach
larwy śluzownicy ciemnej	zeskrobana skórka z górnej części liścia oraz miękisz (tzw. szkieletowanie liści)
larwy toczyka grusziowiaczka	okrągłe wgryzy w liściach (tzw. miny) z koncentrycznie ułożonymi ciemnymi pierścieniami, widoczne na górnej stronie blaszki
przędziorek chmielowiec	pojedyncze, chlorotyczne, małe plamki widoczne na górnej stronie blaszki liściowej
zwierzyna łowna	zgryzy w wierzchołkowej części pędów
Uszkodzenia na owocach	
gąsienice owocówki jabłkówekczki	wgryzy w owocach sięgające do gniazda nasennego
gąsienice zwojkówek liściowych	w miejscu żerowania gąsienic na powierzchni owoców widoczne płytkie lub głębokie otwory pokryte skorkowaciałą skórką

Miny toczyka gruszowiaczka na liściach pigwowca

– PIB (IO-PIB) w Skierniewicach podjęto badania mające na celu ocenę zagrożenia upraw pigwowca japońskiego, zlokalizowanych w kolekcji hodowlanej Instytutu. W zależności od terminu obserwacji, na krzewach pigwowca stwierdzono występowanie różnych gatunków roślinożerców. Przed kwitnieniem na ulistnionych pędach widoczne były jedynie niewielkie ilości złoży zwójki różoweczki oraz pojedyncze osobniki mszycy jabłoniowej. Nieco więcej szkodników stwierdzono po kwitnieniu krzewów (tabela). Ponadto na krzewach notowano występowanie niewielkich kolonii mszycy jabłoniowej, ale bez widocznych objawów żerowania.

Owoce uszkodzone przez gąsienice zwójki

Śluzownica ciemna i objawy uszkodzeń

Biorąc pod uwagę wyniki obserwacji w nasadzeniach pigwowca japońskiego w kolekcji IO-PIB stwierdzono, że żadna z grup roślinożerców nie stanowiła ekonomicznego zagrożenia dla tej rośliny i nie wymagała chemicznego zwalczania. Należy jednak pamiętać,

że każda plantacja stanowi odrębny agroekosystem. Dlatego w celu utrzymania roślin w dobrej zdrowotności konieczny jest regularny monitoring występowania roślinożerców, będący podstawą podejmowania decyzji o konieczności ich zwalczania.

Badania zostały wykonane w ramach dotacji celowej finansowanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; zadanie 3.17. Wytworzenie materiałów wyjściowych pigwowca japońskiego (*Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. ex Spach.) o bezcierniowych pędach oraz wysokiej jakości i zawartości składników prozdrowotnych w owocach. ■